

KURENDA

GAZETA GMINY CHEŁMŻA

Nr 2 (186) Luty 2013

ISSN 1506-1957

Zima im łaskawa

Podczas tegorocznych ferii zimowych dzieci z Dźwierzna na nudę nie narzekały. Chętnie wzięły udział w zajęciach świetlicowo – wyjazdowych, które zaproponowało im Centrum Inicjatyw Kulturalnych Gminy Chełmża. Między innymi dzieci zapoznały się z trasą ścieżki edukacyjno – historycznej GRODNO. Zajęcia sfinansowane zostały z funduszu sołeckiego i przez CIK.

Patrz str. 8

SPOTKANIE ROLNIKÓW

Na zdj.: Uczestnicy spotkania szkoleniowo - informacyjnego w Grzywnie w dniu 07.02.br. Sponsorem głównej nagrody – kosiarki z napędem rozlosowanej wśród rolników był Bank Spółdzielczy w Brodnicy Oddz. Chełmża reprezentowany przez dyrektora chełmżyńskiego oddziału Krzysztofa Zduńskiego. Nagroda trafiła do rolnika z Nawry Adama Adamskiego.

Patrz str. 4

Zaproszenie na Gminny Dzień Kobiet

Wójt Gminy Chełmża Jacek Czarnecki

serdecznie zaprasza aktywne Mieszkanki działające w organizacjach społecznych, Panie angażujące się na rzecz samorządu gminnego i jego mieszkańców oraz swoich wsi do udziału w Gminnym Spotkaniu Pań, które odbędzie się w piątek 8 marca br. o godz. 17.00 w sali sportowej SP w Sławkowie.

W programie spotkania: występ zespołu rozrywkowo – kabaretowego pn. „Męski Punkt Widzenia” o tematyce zawiloci damsko – męskich, koncert życzeń dla Pań, bufet kawowy.

Wejściówki na spotkanie dostępne w CIK-u w Brąchnówku, tel. 56 6377129

Fundacja „Ziemia Gotyku” LGD FORUM PARTNERÓW

W dniu 22 lutego br. o godz. 16.00 odbyło się w Gminnym Ośrodku Kultury w Papowie Biskupim Forum Programowe Partnerów Fundacji „Ziemia Gotyku” Lokalna Grupa Działania.

Forum przewodniczył Przewodniczący Jacek Czarnecki. To coroczne spotkanie w gronie Partnerów i Współpracowników Fundacji „Ziemia Gotyku” LGD był okazją do podsumowania minionego roku, wymiany doświadczeń i wiedzy oraz wskazania kierunków rozwoju i działań na kolejny rok.

KO

ZAPROSZENIE NA SZKOLENIE

Organizatorzy: Wójt Gminy Chełmża, Komisja Rady Gminy ds. Rolnictwa, Gospodarki Gruntami i Ochrony Środowiska i PHP „Frank” w Chełmży zapraszają Młodych Rolników z Gminy Chełmża do udziału w spotkaniu szkoleniowo –

informacyjnym, które odbędzie się w dniu 07 marca br. w Grzywnie – dom weselny „BORYNA”. Rozpoczęcie spotkania godz. 11.00.

Młodzi Rolnicy zainteresowani powyższym spotkaniem proszeni są o potwierdzenie swojego udziału pod nr tel. 56 675 60 76 wew. 46 lub osobiście w UG, pok. nr 1.

Z uwagi na istniejącą możliwość dodatkowych miejsc w spotkaniu organizatorzy zapraszają również rolników, którzy nie mogą być obecni na poprzednim spotkaniu mogą skorzystać z niego tym razem, potwierdzając swoje uczestnictwo pod wyżej wskazany kontakt.

KO

NARADA SOŁTYSÓW

W ostatni dzień stycznia br. sołtysi z gminy wzięli udział w naradzie, która odbyła się w UG Chełmża. Obradom przewodniczył Wójt Jacek Czarnecki. Podczas spotkania przy udziale pracowników UG omówione zostały tematy i zagadnienia związane z rokiem bieżącym. Szczególną uwagę tym razem poświęcono sprawom czystości i ochrony środowiska.

Wójt przedłożył sołtysom informację o budżecie gminy na rok 2013. Zwrócił uwagę przede wszystkim na rosnące koszty w oświacie, do której gmina obecnie musi dołożyć 2 mln zł oraz na zaplanowane wydatki dla GOPS-u na zasiłki celowe. Pan Wójt poinformował również o dużych zadaniach, które wpisane zostały do tegorocznego budżetu. Są to solary, drogi, chodniki i parkingi. Kolejnym z tematów była sprawa odpadów komunalnych w świetle nowej ustawy. Sołtysi zapoznali się jak należy prawidłowo wypełnić deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Taką deklarację zobowiązany jest złożyć każdy właściciel zamieszkałej nieruchomości w terminie do 15 marca br. Sołtysi poinformowani zostali również o nowym systemie obkaszania gminy, który gmina zamierza wprowadzić od tego roku.

Część środków na obkaszanie terenów publicznych w danej miejscowości będą musieli mieszkańcy przeznaczyć ze środków funduszu sołeckiego. Do gminy należeć będzie koszenie skarp przy drogach gminnych, terenów w miejscowościach pod zaplanowane imprezy gminne i ponadgminne.

Z uwagi na zebrania wiejskie sołtysom przypomniano, do czego są zobowiązani

wspólnie z Radą Sołecką, aby prawidłowo przygotować się do zebrania w swoim sołectwie. Jednym z zasadniczych punktów obrad zebrania jest przedstawienie przez sołtysa sprawozdania z wydatkowania funduszu sołeckiego i przychodów uzyskanych z wynajmu świetlicy w minionym roku i sprawozdania rzeczowego z działalności Sołtysa i Rady Sołeckiej.

KO

Czas zebrań w sołectwach

W gminie 4 lutego br. w Kończewicach zapoczątkowany został cykl zebrań wiejskich, które potrwają do 7 marca br. Zakończy je zebranie w Skąpem. W tym czasie we wszystkich 28 sołectwach odbywają się spotkania mieszkańców z władzami sołectw i z przedstawicielami władz gminnych.

Na zdj. obradują mieszkańcy Sołectwa Browina.

Zebrania są podsumowaniem działalności poszczególnych sołectw w 2012 roku. Sprawozdania składają zarówno Sołtysi, jak również przedstawiciele działających miejscowych organizacji – KGW, OSP, stowarzyszeń. Wójt lub Zastępca Wójta przedstawiają podsumowanie budżetu i działalności gminy w roku 2012. W dalszej części omawiane są plany i zamierzenia budżetowe na 2013 rok. Mieszkańcy są również informowani o ważniejszych wydarzeniach planowanych w gminie i w sołectwach w roku bieżącym. Podczas zebrań nie brakuje dyskusji na nurtujące mieszkańców bieżące tematy. Tematem numer jeden jest stan dróg w gminie. Uczestnicy zebrań postulują o remonty wielu odcinków dróg gminnych. Mimo zwiększenia wydatków na modernizację i remonty dróg wciąż stan wielu spośród traktów gminnych budzi sporo zastrzeżeń i emocji.

Duże zainteresowanie wzbudza informacje o zmianach przepisów dotyczących

gospodarki odpadami. Mieszkańcy pytają o szczegóły segregacji odpadów, wysokość opłat, dobór pojemników. Przy tej okazji przybliżane są mieszkańcom podstawowe zmiany i ważne terminy. Często powtarzają się również pytania o wysokość stawek podatkowych, funkcjonowanie świetlic, realizację projektów dotyczących instalacji kolektorów słonecznych, zadań kanalizacyjnych i oczyszczalni przyzgodowych.

Mieszkańcy interesują się wysokością i przeznaczeniem funduszy sołeckich, które w sposób znaczący i widoczny przyczyniają się do zmiany wizerunku wsi i pozwalają aktywizować społeczność lokalną.

Wnioski i postulaty mieszkańców są protokołowane przez opiekunów sołectw i przekazywane pracownikom merytorycznym Urzędu Gminy. Sprawy interwencyjne są załatwiane niezwłocznie, a pozostałe - w terminie wynikającym z możliwości budżetu gminnego.

K.Bober

KADRY W SZKOŁACH
KONKURSY
NA DYREKTORÓW

Termin ogłoszenia konkursu na dyrektorów szkół w gminie to **1 marzec 2013r.** Przewidywane posiedzenia komisji konkursowych odbędą się w pierwszym tygodniu kwietnia.

K.Podlaszewska

Zimowe remonty w
szkołach wykonane
przez ekipę budowlaną

- **Szkoła Podstawowa w Sławkowie**
Od początku do końca ferii 1 pracownik brygady budowlanej przygotowywał, uzupełniał ściany, czyścił sufity na klatce schodowej i korytarzu przy przedszkolu unijnym. W drugim tygodniu ferii pracowało 3 pracowników przy malowaniu sali gimnastycznej.

- **Gimnazjum w Głuchowie**
W drugim tygodniu ferii 2 osoby z brygady budowlanej pomogły wóznemu w renowacji i malowaniu 2 klas lekcyjnych.

- **Gimnazjum w Pluskowęsach**
W pierwszym tygodniu ferii 2 osoby z brygady budowlanej malowały klatkę schodową – część wysoką przy schodach w starej części budynku. Następnie usunęli kurz odkurzacami przemysłowymi z konstrukcji okien w sali gimnastycznej (dodatkowo zaangażowano 1 osobę, która posiada badania wysokościowe).

K.Podlaszewska

ULICE W GMINIE

W gminie w roku bieżącym kontynuowany jest proces nadawania nazw ulicom. Sprawy formalne i techniczne związane z nazewnictwem będą realizowane przez Urząd Gminy. Zainteresowani mieszkańcy mają możliwość włączenia się do dyskusji na temat nazewnictwa ulic, które ostatecznie zostaną przyjęte Uchwałą Rady Gminy. Wnioski przyjmowane są w dwóch terminach: **do 15 marca br. do 15 września br.**

Grupa zainteresowanych mieszkańców w sprawie nadania nazwy ulicy na terenie miejscowości składa wniosek do UG Chełmża z propozycją nazwy ulicy wraz z uzasadnieniem. Do wniosku musi być dołączona zgoda wszystkich mieszkańców posiadających nieruchomości przy wnioskowanej drodze na wprowadzenie nazwy ulicy. Propozycje nazw ulic opiniowane będą na wniosek mieszkańców przez zespół składający się z osób: Piotr Birecki (historyk UMK – konsultant do spraw nazewnictwa), Romualda Jagielska(pracownik urzędu gminy), Katarzyna

Orłowska(pracownik Urzędu Gminy), Łukasz Kowalski(pracownik Urzędu Gminy), opiekun danego sołectwa(pracownik Urzędu Gminy), sołtys sołectwa i radny gminy rejonu, którego dotyczy wniosek.

Na obszarze gminy upowszechnione zostaną również tablice kierunkowe z numerami posesji, które ułatwić mają mieszkańcom i przyjezdnym dojazd pod wskazany adres.

Podobnie jak w przypadku wprowadzania nazewnictwa ulic, sołtys dostarcza do Urzędu wnioski z załącznikiem graficznym określającym drogę, na której ma być postawiona tablica kierunkowa.

Koszty związane z graficznym oznakowaniem ulic i koszty tablic kierunkowych finansowane będą przez samorząd gminny. Z uwagi na określone środki na ten cel w roku bieżącym, o realizacji zgłoszonych wniosków decydować będzie kolejność ich złożenia.

KO

INWESTYCJE GMINNE

BĘDĄ SOLARY I DROGI

Modernizacja i remonty dróg gminnych oraz montaż instalacji solarnych to jedno z największych zadań inwestycyjnych, jakie mają być realizowane w roku bieżącym w Gminie Chełmża. To inwestycje, na które z niecierpliwością czekają mieszkańcy. Obecnie gmina ma ogłoszone przetargi, które w najbliższym czasie wyłonią wykonawców na wymienione zadania. Poprawa infrastruktury drogowej na terenie gminy to jeden z priorytetowych zadań realizowanych przez władze samorządowe. Zadanie ma objąć modernizację dziewięciu odcinków drogowych o łącznej długości prawie 10,8 km na terenie miejscowości Brąchnówko, Głuchowo, Kuczwały, Mirakowo, Nawra – Izabela, Grzywna, Kończewice Ogrodniki, Pluskowęsy i Januszewo.

Dodatkowo remontami objęte zostaną 42 odcinki dróg gminnych i wewnętrznych o nawierzchni gruntowej o łącznej długości 28,3 km. Gmina zamierza na realizację zadań w zakresie modernizacji i remontów dróg przeznaczyć 3 mln 653 tys. zł. Jednocześnie

przygotowywane będą następne zadania drogowe (regulacja przebiegu dróg, dokumentacje, uzgodnienia) – tak aby w przyszłości prace objęły kolejne drogi.

Inwestycja obejmująca zakup i instalację solarnych systemów grzewczych ciepłej wody użytkowej dla budynków mieszkalnych i obiektów użyteczności publicznej zlokalizowanych na terenie Gminy Chełmża realizowana będzie w dwóch etapach. W pierwszym etapie do końca października br. ma być zainstalowane 188 szt. kompletnych systemów solarnych wraz z przeszkoleniem użytkowników, a drugi etap w terminie do 22 grudnia 2014 r ma objąć budowę pozostałych 375 szt. kompletnych systemów. Na realizację zadania gmina zaplanowała środki w łącznej kwocie prawie 6 mln 700 tys. zł. W kosztach inwestycji swój udział mają mieszkańcy, którzy już wcześniej dokonali przedpłat. Do inwestycji dołoży również Unia Europejska.

KO

OBWIESZCZENIE WÓJTA GMINY CHEŁMŻA

Informuje się mieszkańców Gminy Chełmża, o możliwości składania wniosków dotyczących zmiany „**Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Chełmża**”.

Zainteresowani mogą składać wnioski na piśmie do końca marca 2013 roku.

Wnioski przyjmowane będą w sekretariacie Urzędu Gminy Chełmża, ul. Wodna 2, 87-140 Chełmża.

Sprawę prowadzi Romualda Jagielska. Telefon 566756076 w. 47.

Wójt Gminy Chełmża

INFORMACJA W SPRAWIE PUSTOSTANÓW NA TERENIE GMINY CHEŁMŻA

Zwracamy się do mieszkańców o przekazywanie informacji w sprawie istniejących na terenie gminy pustostanów, wolnych pomieszczeń jak stodoły, obory, garaże w celu opracowania ich rejestru.

Sporządzony rejestr posłuży za informację dla potencjalnych inwestorów poszukujących obiektów i pomieszczeń do prowadzenia działalności gospodarczej.

W przypadku gdy wskazany obiekt zostanie włączony uchwałą rady gminy do tzw. Gminnej Strefy Ekonomicznej związane będzie to z wieloma korzyściami min. zwolnienie od podatku od nieruchomości i prowadzonej działalności na okres od 1 roku do 3 lat, udzielona zostanie pomoc w załatwianiu spraw formalno – prawnych związanych z uruchomieniem i prowadzeniem działalności.

Sprawę prowadzi:

Romualda Jagielska – UG Chełmża, tel. 56 6756076 w. 47.

Katarzyna Orłowska – UG Chełmża, tel. 56 675 60 76 wew. 43.

STRAŻ GMINNA

Posiadanie psa to odpowiedzialność

Codziennie na terenie naszej gminy są walésające się psy. Większość z nich posiada właścicieli, którzy wypuszczają psy bez jakiegokolwiek zabezpieczenia czy opieki. Jest to zachowanie nie tylko łamiące normy współżycia społecznego, ale przede wszystkim świadczące o braku odpowiedzialności i kultury. Przepisy prawne w tym zakresie określają jasno i jednoznacznie obowiązki i odpowiedzialność właściciela albo opiekuna psa.

Właściciele psów, którzy nie zachowają zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy utrzymaniu tego zwierzęcia mogą podlegać mogą karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany. Dlatego właściciele i opiekunowie psów

zobowiązani są do:

- 1) nie pozostawiania zwierząt bez dozoru jeśli zwierzę nie jest należycie uwiązane, nie znajduje się w pomieszczeniu zamkniętym lub na terenie ogrodzonym w sposób uniemożliwiający wydostanie się zwierzęciu;
- 2) stosowania smyczy podczas wyprowadzania na tereny publiczne oraz kagańca dla psów ras średnich i dużych;
- 3) niewyprowadzania na tereny cmentarzy, placów zabaw, piaskownic dla dzieci, plaż, boisk i innych terenów o podobnym charakterze;
- 4) niewyprowadzania psów do obiektów użyteczności publicznej, placówek handlowych lub gastronomicznych, jeżeli zakaz taki wynika

z wyraźnego oznakowania dokonanego przez właścicieli nieruchomości (placówki lub obiektu).

UWAGA: Posesje gdzie przebywają psy ras mogących stworzyć zagrożenie lub psy agresywne powinny być opatrzone czytelną tabliczką informacyjną np. „Uwaga Zły Pies”.

Na właścicieli psów spoczywa obowiązek ochronnego szczepienia przeciwko wściekliznie. Za nieprzestrzeganie tego obowiązku właściciel może podlegać karze aresztu, ograniczenia wolności albo karze grzywny.

**Komendant Gminny
Grzegorz Stramek**

WSZYSTKO O NAWOŻENIU I NIE TYLKO

ROLNICY SIĘ SZKOŁĄ

Grupa 120 rolników z gminy wzięła udział w spotkaniu szkoleniowo – informacyjnym, które odbyło w Grzywnie. Organizatorami spotkania byli Wójt Gminy Jacek Czarnecki, Komisja Rady Gminy ds. Rolnictwa Gospodarki Gruntami i Ochrony Środowiska oraz PHP „Frank” w Chełmży. Jednym z głównych punktów spotkania był wykład na temat wiosennego nawożenia zbóż i rzepaku ozimego, który poprowadził prof. dr hab. Witold Grzebisz z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Pan profesor przekazał rolnikom wiele cennych informacji na temat nawożenia wiosennego zbóż i rzepaku. Wykładowca zwrócił szczególną uwagę na terminowość stosowania nawożenia, aby rośliny w jak największym stopniu mogły wykorzystać podany nawóz i przełożyło się to na ich plon. Omówiony został także temat niedoborów składników pokarmowych oraz ich najczęstsze przyczyny i objawy.

Zuwagi na ilość prezentujących się firm, spotkanie miało również charakter handlowy. Swoją ofertą rolników próbowali zainteresować okoliczni bankowcy, ubezpieczyciele, producenci i handlowcy od środków ochrony roślin i nawozów, producenci sprzętu m.in. rolniczego. Dzięki tak przygotowanemu spotkaniu, każdy

z uczestników mógł zebrać odpowiednią wiedzę i na pewno wykorzysta ją w swoim gospodarstwie. Spotkanie zakończyło losowanie nagród ufundowanych przez współorganizatorów i sponsorów spotkania: PHP „Frank” w Chełmży, Bayer CropScience, ABT MOTOR Chełmża. Nagrodę główną w postaci kosiarki z napędem ufundował Bank Spółdzielczy w Brodnicy Oddz. w Chełmży, której właścicielem został rolnik z Nawry p. Adam Adamski. Specjalny konkurs internetowy z nagrodami dla rolników uczestniczących w spotkaniu uruchomiła firma Bayer CropScience. Można było wziąć w nim udział wypełniając przez internet specjalną ankietę konkursową dostępną pod adresem: www.bayercropscience.pl/konkurs-wiedzy. Rolnicy mogli wygrać wiele cennych nagród.

KO

WKU w Gimnazjum w Głuchowie

Spotkanie z uczniami Klas Mundurowych

Klasy Mundurowe Gimnazjum w Głuchowie gościły przedstawicieli Wojskowej Komendy Uzupełnień w Toruniu. Pracownicy Wydziału Rekrutacji WKU mjr mgr Andrzej MAJDA oraz Pan Bogdan MARESZ przeprowadzili prelekcję na temat wojsk

lądowych. Uczniowie z dużym zainteresowaniem wysłuchali informacji o rodzajach, zadaniach i wyposażeniu wojsk lądowych. Pokróćce zostały też omówione zasady dotyczące naboru i rekrutacji do szkół wojskowych w 2013 roku.

Kamila Tchorzewska

KONKURS KRUS

Bezpieczne gospodarstwo

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ogłasza XI edycję konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne” pod Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego. Współorganizatorami konkursu są: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Państwowa Inspekcja Pracy oraz inne instytucje i organizacje działające na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych.

Celem konkursu jest promocja zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwach rolnych. W konkursie mogą wziąć udział osoby, które w terminie do 8 marca 2013 roku zgłoszą chęć uczestnictwa na formularzu dostępnym w każdej jednostce organizacyjnej KRUS oraz w siedzibach współorganizatorów.

Gospodarstwa zgłoszone do konkursu zostaną ocenione m.in. pod kątem ładu i porządku w obrębie podwórza, zabudowań i stanowisk pracy, stanu budynków inwentarskich i gospodarczych, wyposażenia maszyn i urządzeń, warunków obsługi i bytowania zwierząt gospodarskich oraz stanu środków ochrony osobistej i odzieży roboczej.

Konkurs składa się z trzech etapów: regionalnego, wojewódzkiego i centralnego. Laureaci wszystkich etapów otrzymają nagrody. Formularz zgłoszenia i regulamin konkursu oraz szczegółowe informacje są dostępne na stronie www.krus.gov.pl.

K.Bober

WITKOWO

Świetlica wiejska –
nasza wspólna sprawa

Świetlica wiejska w Witkowie to wymarzone miejsce spotkań, integracji i odpoczynku mieszkańców. Obecnie funkcję takiej „wymarzonej” świetlicy wiejskiej pełni ustawiony na gruncie gminnym barakowóz.

Mieszkańcy tej niewielkiej miejscowości razem ze swoim sołtysiem mają nadzieję, że taki zupełnie nowy obiekt w przyszłości powstanie i spełniać będzie swoje zadanie. Witkowiacy chcą budować więzi międzysąsiedzkie oraz tworzyć wspólne inicjatywy.

Obecnie mieszkańcy są na etapie opracowywania wspólnie z UG Chełmża projektu wspomnianego obiektu. Pierwsza koncepcja już powstała i jest gotowa.

KO

Trwa realizacja projektu „Dłużej żyjemy bo więzi budujemy”

Przypomnijmy, że inicjatorem powyższego projektu jest Stowarzyszenie Health is Trendy, które do udziału w projekcie zaprosiło Samorządy Gmin Powiatu Toruńskiego. Uczestniczy w nim także Gmina Chełmża, a konkretnie jej mieszkańcy poprzez czynny udział w prowadzonych zajęciach. W naszej Gminie powstały dwie grupy około 20 osobowe, dla których zajęcia prowadzone są w miejscowości Nawra i Zelgno.

W miesiącu styczniu w świetlicy w Nawrze odbywały się zajęcia z Tai Chi, natomiast w świetlicy w Zelgnie uczestnicy projektu poznali tajniki sztuki aktorskiej, dzięki odbywającym się w każdy poniedziałek zajęciom teatralno-wokalnym. W lutym natomiast w Nawrze prowadzone są zajęcia teatralne, a grupa zelgnieńska poprawia swą aktywność fizyczną dzięki Tai Chi. Dodatkowo 17 lutego w Zelgnie odbędzie się pierwsza tura zajęć tanecznych. Dzięki udziałowi w projekcie uczestnicy zajęć w miłej atmosferze czynnie się relaksują oraz poprawiają sobie humory. Poetyckimi słowami pięknie swój udział w zajęciach opisała jedna z uczestniczek:

*Zajrzałam w głąb duszy,
dostrzegłam też ciało
i twierdzę ze smutkiem
gimnastyki za mało.
Bo piękna sylwetka
każdemu się śni,
aż tu nagle nam spada
Pan Paweł - Instruktor Tai Chi.
Więc skupiam się mocno
i ćwiczę powoli,
a stawy wciąż trzeszczą,
w krzyżu coś boli.
Lecz rączki na boczki,
głoweczka do góry,
po kilku ćwiczeniach
przenoszę już góry,
i spokój wewnętrzny daje to mi,
więc spróbuj poćwiczć
to fajne Tai Chi.*

Autorka: Alicja Glaszka

Dodatkowo w ramach projektu prowadzone są blogi przez uczestników z poszczególnych gmin, na których zapisywane są wydarzenia z realizacji projektu. Zachęcamy do odwiedzin naszego bloga pod adresem chelmzadluzej.wordpress.com.

A. Feeser-Bering

Związek po wyborach

Po 15 latach pracy w Polskim Związku Emerytów i Rencistów w Chełmży z funkcji Przewodniczącego ustąpił Jerzy Więckowski, którego zastąpi nowo wybrany Przewodniczący Eugeniusz Sulencki. Dotychczasowy Zarząd Związku podczas Walnego Zebrania Sprawozdawczo - Wyborczego Członków Oddziału w dniu 18 lutego br. podsumował i rozliczył statutowo minioną pięcioletnią kadencję za okres 2008-2013, z której może być dumny. Członkowie Związku jednogłośnie udzielili absolutorium ustępującemu Zarządowi, a w dowód zasług Posiedzenie Plenarne PZERIi uhonorowało Jerzego Więckowskiego tytułem Honorowego Przewodniczącego PZERIi w Chełmży.

„- Jako osoby starsze, niepełnosprawne borykamy się na co dzień z wieloma trudnymi przeciwnościami. Mimo to, ten Związek

daje nam wiarę w siłę emerytów, rencistów i inwalidów” – tak znaczenie organizacji podsumował ustępujący Przewodniczący Jerzy Więckowski.

PZERIi Oddział w Chełmży pod przewodnictwem pana Jerzego Więckowskiego wypracował swój wizerunek społeczny. Udana współpraca z władzami samorządowymi Powiatu Toruńskiego, Gminy i Miasta Chełmża, z władzami centralnymi Związku, honorowanie osób i instytucji zasłużonych dla związku, grono lokalnych sponsorów wspierających finansowo organizację, stałe spotkania okolicznościowe, jubileuszowe i towarzyskie, liczne wycieczki, wyjazdy i turnusy rehabilitacyjne, dbałość i troska o chorych członków Związku, współpraca z lokalnymi mediami, dbałość o pracę biura Związku i to wszystko dokładnie udokumentowane w pamiątkowej kronice –

Spotkania z CIK'iem

Święta Wielkanocne tuż, tuż...

pisanki, kraszanki, palmy, zajączki, baranki i żółte kurczątki – to nieodłączne symbole zbliżających się Świąt.

W marcu Centrum Inicjatyw Kulturalnych Gminy Chełmża zaprasza na warsztaty wielkanocne.

Wędrujące warsztaty rękodzielnicze o tematyce wielkanocnej pn. „Tradycja i pisanki” adresowane są do dzieci i młodzieży ze szkół gminnych. W ramach tegorocznych spotkań przewidziano warsztaty artystyczne malowania jaj wielkanocnych wykonanych z drewna bądź tworzenie palm wielkanocnych.

Dostępne terminy przeprowadzenia spotkań: od 11 do 22 marca 2013 roku.

Zajęcia odbywać się będą w grupach zorganizowanych (15osób).

Oplata 8 zł/os. Warsztat trwa ok. 2h. Czas rozpoczęcia warsztat: do uzgodnienia.

Materiały na wszystkie zajęcia zapewniają organizatorzy.

Spotkaniom towarzyszyć będą prelekcje oraz część rozrywkowa dla uczestników spotkań.

Zgłoszenia przyjmujemy do dnia 4 marca 2013r.

Szczegóły i informacje:
CIK Gminy Chełmża, 56 637 71 29.
Serdecznie zapraszamy!

tak w wielkim skrócie należy podsumować dotychczasową działalność jednej z największych organizacji społecznych zrzeszających 309 członków z Gminy i Miasta Chełmża.

Wiele ciepłych słów podziękowania padło również pod kątem naszej gminy. Pan Więckowski dziękował obecnemu na spotkaniu Wójtowi Jackowi Czarneckiemu za dotychczasową współpracę, za zaproszenia na liczne uroczystości i imprezy gminne.

KO

Karnawałowo w Kielbasinie

Wspólne zabawy, konkursy i tańce, słodki poczęstunek i upominki dla każdego uczestnika, a na to wszystko przemiła atmosfera panująca podczas spotkania w miejscowej hubertówce – tak można scharakteryzować krótko Bal Karnawałowy w Kielbasinie. Z zaproszenia do udziału w balu skorzystały miejscowe dzieci i miejscowi seniorzy, bo w tym dniu świętowano również Dzień Babci i Dziadka.

O oprawę spotkania, w tym: o animatora kultury, nagłośnienie i promocję

spotkania zadbało Centrum Inicjatyw Gminy Chełmża. W organizację spotkania włączyli się także okoliczni sponsorzy: p. Rafał Bober z Zelgna, p. Rzymkowski z Zelgna,

p. Kazimierz Lewandowski – Radny Powiatowy, p. Grzęlikowski i p. Split z Wielkiego Rychnowa.

Organizatorzy spotkania Sołtys i Rada Sołecka, dziękują wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tak sympatycznego spotkania.

KO

GALA BOKSU

Dnia 2 marca br. Klub Sportowy GROM w Chełmży będzie organizatorem I Gali Chełmżyńskiego Boku im. Alfreda Palińskiego.

Rozpoczęcie gali godz. 17:00.

Od 2008 roku to pierwsza tego typu impreza w Chełmży, której celem jest promocja boks olimpijskiego. To również doskonała okazja, aby uczcić pamięć znakomitego sportowca i trenera pięściarstwa Alfreda Palińskiego, zdobywcy brązowego medalu na Mistrzostwach Europy w Mediolanie w 1951r. Zaproszenie do udziału w gali otrzymał wicemistrz olimpijski z Moskwy z 1980 roku - Paweł Skrzecz.

KLUB SPORTOWY GROM – prowadzi treningi pod okiem trenera Janusza Jurkiewicza w dniach poniedziałek, środa, piątek godz. 18.30 w hali przy szkole nr 2 w Chełmży. Klub zaprasza w swoje szeregi chętnych od lat 12. **KONTAKT:** 533665555; 782874128; 691536252.

KO

Sezon grzewczy w pełni

Zasady postępowania z urządzeniami i instalacjami grzewczymi

Sezon grzewczy każdego roku związany jest ze zwiększoną ilością pożarów spowodowanych nieprawidłową eksploatacją urządzeń grzewczych na paliwa stałe, elektryczne i gazowe. Stąd przynajmniej raz w roku należy dokonać przeglądu stanu technicznego urządzeń grzewczych i przewodów dymowych zwracając szczególną uwagę, czy:

- przewód kominowy jest drożny,
- nie występują uszkodzenia komina,
- do komina nie zostały wprowadzone drewniane konstrukcje dachowe lub inne palne części konstrukcji budowlanych,
- rury dymowe nie są przeprowadzone bez zabezpieczenia przez palne stropy, ściany lub dachy,
- paleniska zostały odpowiednio zainstalowane do przewodów kominowych i wentylacyjnych,
- przy drzwiczkach wycierowych i kontrolnych w odległości mniejszej niż 0,5 m nie są składowane materiały palne.

Kontrolę stanu technicznego przewodów kominowych powinny przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje mistrza kominiarskiego lub osoby posiadające uprawnienia budowlane o odpowiedniej specjalności. Właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów, w których odbywa się proces spalania paliwa stałego, ciekłego lub gazowego są zobowiązani do usuwania zanieczyszczeń z przewodów dymowych i spalinowych:

- od palenisk opalanych paliwem stałym (drewno, węgiel, itp.) - co najmniej 4 razy w roku,
- od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym - co najmniej 2 razy w roku,
- od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych - co najmniej raz w miesiącu.

Zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych w wyżej wymienionych obiektach należy usuwać co najmniej raz w roku.

Warunki bezpiecznej eksploatacji domowych butli z gazem płynnym propan- butan.

Sprawne technicznie butle z gazem płynnym powinny być ustawiane w miejscach łatwo dostępnych. W odniesieniu do budynków mieszkalnych muszą być spełnione następujące warunki:

- w każdym mieszkaniu wewnątrz budynku mogą znajdować się jednocześnie tylko 2 butle o zawartości gazu nie większej niż 11 kg, zasilające dwa odrębne odbiorniki gazowe. Butle te powinny być podłączone do instalacji.
- odległość butli od powierzchni promieniujących ciepłem (tj. grzejniki, piece, itp.) oraz elementów instalacji elektrycznej, które mogą powodować iskrzenie (tj. wyłączniki elektryczne, gniazda wtykowe, dzwonki elektryczne, itp.) powinna wynosić co najmniej 1 m.
- jeżeli butlę umieszczono w szafce lub obudowie, wówczas w drzwiach lub ścianie szafki należy wykonać w najniższym i najwyższym

punkcie otwory wentylacyjne zabezpieczone siatką.

- butle powinny być ustawione w pozycji pionowej i zabezpieczone przed upadkiem, przewróceniem lub dostępem dzieci, itp.,
- temperatura pomieszczeń, w których mają pozostawić butle napełnione gazem nie może przekraczać 35 st. C,
- butli i odbiorników w żadnym przypadku nie wolno umieszczać w piwnicy ani w pomieszczeniach, w których podłoga znajduje się poniżej poziomu terenu.

Ponadto butli z gazem płynnym nie wolno umieszczać w:

- szybach instalacyjnych budynków,
- pomieszczeniach sypialnych i kotłowniach,
- garażach i innych miejscach, gdzie znajdują się pojazdy samochodowe,
- na strychach.

Podstawowe zasady bezpieczeństwa:

- pomieszczenia, w których zainstalowano przewody i urządzenia gazowe należy regularnie wietrzyć,
- jeżeli w pomieszczeniu wyczuwalny jest zapach gazu obowiązuje zakaz używania ognia,
- po zakończeniu używania odbiorników gazu należy zamknąć wszystkie kurki.

W przypadku butli po gazie płynnym (pustych) należy zachować te same zasady bezpieczeństwa co w przypadku butli napełnionych, gdyż zawierają one opary gazu.

Dionizy Machalski

LGD Ziemia Gotyku

Pieniądze spłyną na Ziemię Gotyku

Fundacji „Ziemia Gotyku” Lokalna Grupa Działania Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego wręczył umowę na realizację dodatkowych zadań w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju. W ramach umowy Fundacja otrzyma na wydatkowanie 1.980.000 zł.

W związku z tym jeszcze wiosną bieżącego roku ogłoszone zostaną przez LGD „Ziemia Gotyku” kolejne konkursy na nabór wniosków. Przygotowane przez beneficjentów projekty wpisać się będą musiały w realizację dwóch przedsięwzięć: „ZAKORZENIENIE W ZIEMIĘ GOTYKU” i „EKOLOGICZNE CENTRA WSI ZIEMI GOTYKU”.

W zakresie projektów inwestycyjnych przewiduje się tworzenie i rozwój centrów tradycji i kultury jak pomieszczenia na miejsca spotkań dla Kół Gospodyń Wiejskich, Klubów Seniora czy organizacji rękodzielniczych, kuchni gdzie będą wytwarzane tradycyjne potrawy kulinarne w formie międzypokoleniowych warsztatów i pokazów, miejsc spotkań międzypokoleniowych; miejsc pamięci, pomników historycznych, obiektów tradycyjnej architektury, miejsc pracy rękodzielników i rzemieślników, miejsc sprzedaży produktów lokalnych i tradycyjnych np. lokalne karczmy, zajazdy, obiekty noclegowe. Poza tym pieniądze będzie można przeznaczyć na konkursy o lokalnych tradycjach i historii, imprezy kulturalne, historyczne lub rekreacyjne, wyposażenie zespołów artystycznych i rękodzielniczych lub rzemieślniczych, organizację warsztatów rękodzieła, warsztatów

kulinarnych, artystycznych czy plenerów malarskich.

Preferowane będą także projekty dotyczące poprawy estetyki miejscowości poprzez nasadzenia tradycyjną roślinnością, budowę lub remont chodników, parkingów, oświetlenia, placów zabaw, miejsc integracji mieszkańców; zagospodarowania zbiorników wodnych i ich przeznaczenie na cele społeczne, zagospodarowania parków i innych terenów zielonych.

Ponadto w 2013 roku (kwiecień – maj) zostanie ogłoszony nabór na działanie „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” wspierający zakup maszyn i urządzeń dla podmiotów podejmujących i prowadzących działalność gospodarczą na terenie LGD.

Fundacja zaprasza osoby zainteresowane zwłaszcza dwoma naborami na działanie „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” do kontaktu z biurem LGD i do składania wniosków. Bardzo ważne by projekty te zakładały szybki okres realizacji ze względu na kończący się termin realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju.

Kontakt:

Fundacja „Ziemia Gotyku”

Lokalna Grupa Działania

Brachnówko 18, 87-140 Chełmża

Biurowo czynne od poniedziałku do piątku

godz. 7.30 - 15.30

tel./fax. 56/ 610 80 17, tel. kom. 607 745 091

e-mail: biuro@ziemiagotyku.com

<http://www.ziemiagotyku.com/>

Klasa II z Grzywny w „Bażanciarni”

Uczniowie klasy II wraz z wychowawczynią uczestniczyli w zajęciach przyrodniczych zorganizowanych przez Ośrodek Hodowli Zwierząt „Grodno”. Zajęcia prowadził kierownik ośrodka pan Łukasz Piecyk, który oprowadził uczestników po „Bażanciarni” oraz pokazał „zagrody” dzików i danieli oraz woliery bażantów. Przebywając na terenie siedziby Polskiego Związku Łowieckiego uczniowie mieli możliwość zobaczyć psy myśliwskie oraz broń, której używa się na polowaniach. Ogromne wrażenie na uczestnikach zrobiły trofea myśliwych: poroże saren, jeleni, danieli, łosi, a także skóry kun, dzików, tchórzy lisów. Uczniowie trzymali w rękach zęby dzików, czyli szable i fajki. Nie mogli „oderwać oczu” od ścian, na których wisiało mnóstwo poroży, skór, a także gniazdo remiza. Wszyscy słuchali ciekawostek przyrodniczych z „otwartymi buziami”. Niesamowitym przeżyciem było spotkanie „oko w oko” z dzikami. Podglądaliśmy danielę, które przemyczały pomiędzy drzewami oraz bażanty w woliery. Najwięcej frajdy sprawiało dzieciom przymierzanie czapek i kamizelek ze skór zwierząt. Zajęcia były bardzo ciekawe, różnorodne i przede wszystkim profesjonalnie przygotowane. Po zajęciach zostaliśmy podjęci pysznym poczęstunkiem. W drodze powrotnej wspólnie utrwalaliśmy nowe wiadomości, m.in. trudne słownictwo myśliwych.

Bardzo dziękujemy panu Łukaszowi Piecykowi za niezapomnianą lekcję przyrody oraz gościnę i podarunki.

Anna Klimas

PRZYPOMINAMY

W miesiącu marcu 2013r właściciele nieruchomości powinni wypowiedzieć umowy zawarte z dotychczasowymi odbiorcami odpadów (tj. Zakładem Gospodarki Komunalnej w Chełmży, Przedsiębiorstwem Usług Komunalnych i Mieszkaniowych EKOSYSTEM Sp. z o.o. Wąbrzeźno) z zaznaczeniem, że umowa powinna być rozwiązana z dniem 30 czerwca 2013r.

Do dnia 15 marca 2013r. należy złożyć deklarację określającą wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Deklarację należy wypełnić i dostarczyć do Urzędu Gminy Referat Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska, ul. Wodna 2 (pokój nr 2 lub sekretariat).

Zabawa dla dzieci w miejscowości Kuczały

Dnia 12.01.2013 r. w świetlicy wiejskiej w Kuczałach KGW zorganizowało zabawę noworoczną dla dzieci. Były konkursy, tańce i ciepły posiłek dla wszystkich. Paczki dla 50 dzieci rozdawało dwóch Mikołajów. Część słodczy była dofinansowana z funduszu sołeckiego. Dziękujemy rodzicom i sponsorom:

Stanisławowi Żak, Łukaszowi Kowalskiemu, podziękowania za użyczenie sprzętu grającego Eli Ślumskiej oraz dla Pawła Porowińskiego i Roberta Ślumskiego za wcielenie się w rolę Mikołajów. Zapraszamy za rok

Koło Gospodyń Wiejskich Kuczały

INICJATYWY CIK

Ferie w Gminie Chełmża to jest to !

„Zimowy przystanek w Gminie Chełmża” - pod takim hasłem odbyły się tegoroczne zajęcia zorganizowane dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych. Dla tych, co lubią aktywny wypoczynek, świetlice w Dźwierznie i w Nawrze przy współpracy z CIK-iem zorganizowały dzieciom czas wolny od szkoły - atrakcji było co nie miara. W ramach spotkań odbyły się zabawy plastyczne i ruchowe z animatorem cyrkowym, gdzie przy dźwiękach muzyki nie brakowało uśmiechów na twarzach przybyłych dzieci. Bo cóż może być radośniejszego, jak swobodne odkrywanie własnych pasji i cieszenie się twórczym dzieciństwem. W proponowanych zajęciach dzieci zawsze mają możliwość wyboru w szerokim wachlarzu zaplanowanych zajęć: artystycznych, sportowych, projekcjach filmowych i wielu innych. Dlatego też odbyły się spotkania z instruktorem fitness, spotkania ze sztuką, czyli zajęcia warsztatowe z rękodzieła. Zorganizowano również wyjazd do Kiełbasina, gdzie uczestnicy wyjazdu wzięli udział w niezwyklej, zimowej przygodzie. W pobliskim lesie czekał na nich pan Lucjan Opaliński z Leśnictwa Grodno wraz z przedstawicielem Ośrodka Hodowli Zwierząt PZŁ Grodno panem Łukaszem Piecykiem. Podczas spaceru dzieci mogły przypatrzeć się pracy leśniczego z bliska, a także nauczyły się m.in. mierzyć wysokość drzewa, dowiedzieć się jak zachowują się zwierzęta zimą i jak możemy pomóc im w tym trudnym dla nich okresie. Dodatkowo w Grodnie dzieci widziały sarny i danielę,

dziki oraz bażanty, a także psy myśliwskie. Po spotkaniu na łonie natury uczestnicy wyjazdu gościli w Hubertówce, gdzie czekał na nich gorący bigos myśliwski przygotowany przez Panię z Koła Gospodyń Wiejskich w Kiełbasinie. Serdeczne podziękowania składamy na ręce ks. Kanonika Piotra Igielskiego Proboszcza Parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Kiełbasinie za gościnność oraz oprowadzenia nas po gotyckim Kościele, a paniom z KGW z wyśmienity poczęstunek.

Ostatni dzień ferii został przeznaczony na karnawałowe szaleństwo. Odbył się bal, gdzie w własnoręcznie wykonanych kostiumach dzieci miały okazję nie tylko potańczyć, ale również wziąć udział w inscenizowanych zabawach, konkursach oraz pokazie mody balowej. Wszystkie działania organizowane były w ramach współpracy CIK-u Gminy Chełmża z Radami Sołeckimi. Działania w Dźwierznie finansowane były przez Radę Sołecką.

Paulina Płochacka

FERIE ZIMOWE

Czas kiedy trzeba zająć się naszymi pociechami

Ferie zimowe to doskonała okazja, aby zagospodarować dzieciom wolny czas od szkoły. Dlatego 20 stycznia od godziny 15.00 w świetlicy wiejskiej rozbrzmiewała muzyka. Rada Sołecka z KGW zorganizowali dzieciom bal karnawałowy. Nie zabrakło poczęstunku, konkursów a także Mikołaja, który przyniósł dzieciom słodkie upominki. Humory dopisywały, atmosfera była bardzo ciepła zważywszy na fakt, że na dworze było mroźnie.

Bardzo dziękujemy Panu Wójtowi za pomoc w organizacji spotkania, natomiast wszystkim mieszkańcom Gminy Chełmża

życzymy wszelkiej pomyślności, zdrowia i samych sukcesów w Nowym 2013 roku.

Rada Sołecka i KGW Sołectwa Strzał

PODZIĘKOWANIA DLA SPONSORÓW

21 FINAŁU WOŚP

W zorganizowanie 21 finału WOŚP w gminie Chełmża włączyło się szerokie grono sponsorów, którym organizatorzy pragną podziękować. Szefowie poszczególnych sztabów dziękują:

SP Zelgno: Wójtowi Gminy Chełmża Panu Jackowi Czarneckiemu, Państwu Marii i Kazimierzowi Lewandowskiemu, Panu Mariuszowi Fiebelkornowi, Państwu Joannie i Rafałowi Bober, Ochotniczej Straży Pożarnej z Zelgna, Radnej Rady Gminy Chełmża Patrycji Luntkowskiej, Sołtysowi wsi Zelgno Marii Burchardt, Państwu Bogusławowi i Danucie Cichy, Szkole Podstawowej w Zelgnie, Bibliotece Samorządowej w Zelgnie, Dyrektorowi Banku PKO BP Małgorzacie Kwietniewskiej – Gołczyńskiej, Państwu Grażynie i Romanowi Rzymiskim, Państwu Marioli i Januszowi Zygariskim, Państwu Joannie Bielińskiej i Maciejowi Demelowi, Pani Bogusławie Demskiej, Radzie Rodziców, Pani Zycie Luntkowskiej.

oraz wszystkim, którzy byli razem z nami, grali, śpiewali wkładali do skarbonki, sprzedawali ciasta, pokazywali jak udzielać pierwszej pomocy i żegnali wypuszczane przez strażaków OSP z Zelgna „światelko do nieba”.

SP Kończewice: Uczniom, ich rodzicom i opiekunom, którzy finansowo i organizacyjnie wsparli działania w ramach XXI Finału WOŚP, Fundacji „Ziemia Gotyku”, Dyrekcji szkoły oraz paniom Małgorzacie Lipowskiej i Dorocie Woźniak

Gimnazjum w Głuchowie: Wójtowi Gminy Chełmża Panu Jackowi Czarneckiemu, Radnemu Gminy Chełmża Bartłomiejowi Kamińskiemu, radnej Gminy Chełmża Dorocie Kurdynowskiej, B.J. Majewiczom, W.M. Wiśniewskim, W.K. Łuczak, M.B. Kalinowski, M.K. Komadowski, M.L. Polikowski, Centrum Inicjatyw Kulturalnych Gminy Chełmża, Nauczycielom Gimnazjum w Głuchowie, Bankowi Spółdzielczemu w Brodnicy Oddz. Chełmża, Bankowi PKO BP w Chełmży, KGW Głuchowo.

„POWRÓT” WYKLUCZONYCH

Grupa inicjatywna po dwóch latach intensywnego szukania wsparcia na powołanie Spółdzielni Socjalnej pn „POWRÓT” osiągnęła już etap poparcia ze strony Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmży na jej działalność. W skład członków spółdzielni weszli mieszkańcy Gminy i Miasta Chełmża. Po dokonaniu formalności założycielskich, ostatecznie w miesiącu styczniu zostały złożone dokumenty rejestracyjne w Sądzie. Obecnie wybrany Zarząd spółdzielni niezależnie od czasookresu na podjęcie decyzji o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego przy Sądzie Okręgowym w Toruniu prowadzi rozmowy z Powiatowym Urzędem Pracy w Chełmży o pozyskanie środków na doposażenie spółdzielni. Inicjatywa ta spotkała się z ogromnym uznaniem i wsparciem ze strony władz Gminy i Miasta Chełmża. A.Bykowska

W karnawale bywają bale nad bale...

Wielki coroczny bal karnawałowy po raz kolejny przeniósł przedszkolaków z przedszkola LGD „Ziemia Gotyku” w Żelgnie w magiczny i kolorowy świat.

Tańce, korowody „majkelowe podskoki” urozmaiciły ten magiczny dzień. Zabawa była przednia.

Paulina Poeplau

Świetlica wiejska w Grzywnie była świadkiem balu karnawałowego, na który dzieci z sołectwa czekały od dłuższego czasu. Były słodkie upominki, wspólne zabawy i tańce,

które wprawiły wszystkich uczestników w karnawałowy nastrój.

Mirosław Trzpił

Uczymy się od starszych

Na spotkanie z okazji Dnia Babci i Dziadka do drugoklasistów Szkoły Podstawowej w Kończewicach przybyło 18 starszych osób przygotowanych do nauczania swoich wnuków wielu bardzo różnych umiejętności.

Dziadkowie pokazali m.in. jak sprawnie rozłożyć i naprawić rower, wraz z dziećmi zbudowali dwa karmniki, zaprezentowali tajniki powstawania

projektów budowlanych i narzędzia temu służące. Babcie uczyły robienia na drutach, przyszywania guzików, robienia sałatki owocowej i makaronu oraz wykonywania papierowych dekoracji. Zaangażowanie gości i dzieci przełożyło się na bardzo owocne i przyjemne spotkanie.

Piękne prace docenione

DZIEŃ BABCI I DZIADKA W PRZEDSZKOLU W SŁAWKOWIE

W piątek 25 stycznia, w przedszkolu w Sławkowie odbyła się uroczystość z okazji Dnia Babci i Dziadka. Dzieci zaprezentowały swoim babciom i dziadkom program artystyczny, w którym recytowały wierszyki i śpiewały piosenki. Po zakończeniu programu artystycznego dzieci złożyły życzenia i wręczyły swoim babciom i dziadkom upominki wykonane samodzielnie w przedszkolu. Radosne, pełne wzruszenia spotkanie zakończyło się wspólnym poczęstunkiem.

I. Markiewicz

BIBLIOTEKA W GRZYWNIE

Ferie w czytelnicy

Podczas ferii zimowych biblioteka w Grzywnie gościła dzieci oraz młodzież. Młodszy czytelnicy uczestniczyli w zajęciach plastycznych, czytelnicy oraz wspólnie oglądali filmy i bajki. Wszyscy uczestnicy mieli okazję, aby zapoznać się z twórczością Juliana Tuwima i skorzystać z internetu.

W konkursie fotograficznym „Jesienne piękno Gminy Chełmża w obiektywie” wyróżnienie otrzymała Daria Santorek z Grzywny.

E. Chojnacka

Powiatowy konkurs plastyczny pn. „Mieszkam w ciekawym miejscu- poznaj ciekawych ludzi” zakończył się dużym sukcesem uczennicy klasy II SP z Kończewic. Nagrodę za pracę poświęconą kościołowi w Kiełbasinie i księdzu Romanowi Cieszyńskiemu otrzymała Wiktoria Grenda-Wółkow (wyklejanka tkaniną). Wyróżnienia przyznano Martynie Grupa za pracę o nawrzańskim pałacu i Irenie Sczanieckiej (wyklejanka z plasteliny) oraz Wiktorii Tomaszewskiej za pracę malarską o bierzętowskim kościele i ks. Pączku. Prace oceniali profesorowie Wydz. Sztuk Pięknych UMK w Toruniu.

PRZEDSZKOLA ZG

Od października w każdy czwartek nasi mali przedszkolacy przystępują do oswajania się z królową nauk – matematyką. Taką przyjemną naukę poprzez zabawę umożliwia im realizacja modułu Matematyka sensoryczna 1 autorstwa G. Dolya i N. Veraksa, którego program obejmuje 30 sesji.

Matematyka sensoryczna uczy dzieci jak rozpoznawać i posługiwać się podstawowymi normami sensorycznymi – kolorem, kształtem i rozmiarem. Dzieci pracują indywidualnie lub w parach na specjalnie dla nich przygotowanych szablonach, które mogą obejrzeć, dotknąć i wykorzystać w praktyce podczas zadań. Po 16 sesjach nasi przedszkolacy poprawnie rozpoznają i nazywają figury geometryczne, wiedzą co powinno być podstawą

BIBLIOTEKA W SKĄPEM

Mali matematycy

wieży aby była ona stabilna.

Każda sesja jest inna, jednak poprzez stałe powtarzanie wcześniej poznanych zagadnień utrwała słownictwo i zdobyta wiedzę.

Maluchy bardzo chętnie uczestniczą w tych zajęciach i prawie bezbłędnie rozwiązują zadania.

Anna Dołganiuk

Oferta na ferie

W dniach od 14.01 – 18.01. br. biblioteka w Skąpem przy współpracy z Sołtysem, KGW Skąpe oraz Radnym Sołectwa Skąpe zorganizowała zajęcia dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych.

Zajęcia odbywały się w świetlicy wiejskiej w Skąpem. Dzięki naszym propozycjom dzieci, które spędzały ferie w domach, mogły wypełnić swój wolny czas przyjemną i wesołą zabawą. W ramach tych spotkań zorganizowano m.in.: głośne czytanie bajek, bajkowe kalambury, zajęcia plastyczne, warsztaty kulinarne, rozgrywki planszowe, turniej tenisa stołowego oraz projekcję bajki „Epoka lodowcowa 4: Wędrówka kontynentów”. Odbył się także bal karnawałowy, który był miłym akcentem kończącym zajęcia organizowane w ramach ferii zimowych. Podczas balu dzieci miały okazję nie tylko potańczyć, ale również

wziąć udział w różnego rodzaju konkursach i zabawach.

Serdeczne podziękowania składamy: Panu Adamowi Galusowi za zakup materiałów papierniczych, CIK Gminy Chełmża za projekcję bajki oraz Pani Annie Kosatka za pomoc przy organizacji zajęć. Dziękujemy!

Ilona Witkowska

Kluby sportowe

Trening przed ligą

Seniorzy Klubu Sportowego Gminy Chełmża CYKLON przygotowują się do rundy wiosennej pod okiem nowego trenera pana Zbigniewa Kowalskiego.

Zawodnicy zaplanowane mają w kalendarzu osiem sparingów. Na dwa ostatnie sparingi CYKLONU zapraszamy na stadion do Kończewic w poniżej podanych terminach: 09.03.13 (sobota) godz. 15.00 (Victoria Lisewo / Cyklon) i 16.03.13 (sobota) godz. 15.00 (Wisła Pędzewo / Cyklon) godz. 15.00.

Na zdj. Juniorzy i Prezes CYKLONU Marek Zajac podczas pierwszego spotkania z nowym trenerem Klubu Zbigniewem Kowalskim.

MAŁE PRZEDSZKOLE W CHEŁMŻY

Słoneczniki w Holandii

Program edukacji przedszkolnej, wspomagający rozwój aktywności dzieci w świecie sztuki, zakłada przybliżanie przedszkolakom dzieł wybranych malarzy: wymieniając nazwiska, oglądanie albumów z reprodukcjami ich dzieł, poznawanie słownictwa związanego ze sztuką. 5,6-latkę gminnego, niepublicznego przedszkola w Chełmży poznały twórczość Vincenta van Gogha – malarza impresjonisty. Jesienią ubiegłego roku dzieci w ogródku przedszkolnym wykonały „z natury” rysunki słoneczników, które w założeniu miały być dziecięcą kopią „Słoneczników” autorstwa Vincenta van Gogha. Prace wraz z listem przewodnim zostały przekazane do muzeum imieniem artysty w Amsterdamie na ręce Dyrektora – Axel’a Rügel’a. W korespondencji zwrotnej otrzymaliśmy informację (wraz z fotografią) o wystawie prac dzieci, którą z uwagą na przebudowę muzeum zorganizowano w nowo otwartej sali obrad z zapewnieniem ogromnego wrażenia, jakie rysunki wykonały. Do listu dołączono przepięknie ilustrowany album, poświęcony twórcy impresjonizmu oraz pamiątkowy gadżet dla każdego dziecka, które wykonało pracę. Radość dzieci była ogromna i niewątpliwie stanowi ona zachętę do dalszego podejmowania tego typu działań.

DEBIUTANCKI FILM HORYZONTU

Uczą się z historii regionu

W Chełmżyńskim Ośrodku Kultury w Chełmży odbyło się uroczyste podsumowanie projektu „Bocień – oblicza nazistowskiego okrucieństwa”. Realizatorami wspomnianego projektu było Stowarzyszenie „Horyzont” przy Gimnazjum w Pluskowcach wspólnie z Unisławskim Towarzystwem Historycznym przy Liceum Ogólnokształcącym w Unisławiu.

Efektom końcowym zrealizowanego projektu edukacyjnego było powstanie filmu dokumentacyjnego nawiązującego do dramatu kobiet żydowskim w podobozach pracy KL Stutthof znajdujących się na terenie miejscowości Bocień w Gminie Chełmża. W sceny opisujące obozowe życie wcielił się uczestnicy projektu – młodzież ze szkół w Pluskowcach i Unisławiu. Poza projekcją filmu odbył się panel dyskusyjny „Jak to było po ludzku możliwe?” z udziałem gości i realizatorów projektu.

Wspomniany projekt to przykład na to, jak współczesna młodzież zgłębia i upowszechnia historię, rozwija wrażliwość na odmienność kulturową, etniczną i religijną.

Pomysł na projekt zyskał uznanie Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

KO

SPORT GMINNY

TENIS STOŁOWY DLA WSZYSTKICH

Otwarte Mistrzostwa Gminy Chełmża w Tenisie Stołowym co roku rozpoczynają sportowy sezon w naszej gminie. Od zeszłego roku impreza nosi tytuł „otwartej”, co pozwala na udział w zawodach wszystkich miłośników tenisa bez względu na miejsce zamieszkania. Okazało się to strzałem w dziesiątkę, gdyż podpadająca sportowa impreza, ze względu na niską frekwencję, narodziła się na nowo i nabrała

kolorytu. Do sali sportowej w Kończewicach przyjechało 23 zawodników, w różnym wieku i jak już wspominałem z różnych miejscowości. Przy tenisowych stołach można było zobaczyć rywalizującego nastolatka z mężczyznami, którzy pewnie są już dziadkami. Zawodników, którzy przybyli z terenu Gminy Chełmża, ale i Cierpic, Wabcza, Dąbrowy Chełmińskiej.

Sportowo najlepiej zaprezentował się Sebastian Murawski z Głuchowa, który wygrywając wszystkie swoje pojedynki zdobył tytuł najlepszego tenisisty stołowego w Otwartych Mistrzostwach Gminy Chełmża. Miejsce drugie zajął Jacek Lipowski z Chełmży. Trzeci był wielokrotny tryumfator tych zawodów

Na zdj. od lewej: Artur Brokopp, Sebastian Murawski, Jacek Lipowski

Artur Brokopp z Kończewic. Na wysokich miejscach uplasowali się jako czwarty Baczewski Jarosław z Dźwierzna, piąty Studziński Sławomir z Cierpic, szósty Sławomir Szydło z Dąbrowy Chełmińskiej, siódmy Ośmiałowski Andrzej z Liznowa, a ósmy reprezentant Dziemion Mirosław Majda.

Wysoka frekwencja, „swojska” atmosfera zawodów i sms o treści: „Dziękujemy za całokształt turniejowy” przysłany już dzień po zawodach przez debiutantów z Cierpic najtrafniej podsumowują turniej i sprawiają, że warto organizować sportowe imprezy!

Marcin Sadowski

Aktywni mieszkańcy

Młodzież ze Skąpego
kontra sport

W miesiącu grudniu wraz z kolegami z innych miejscowości założyliśmy drużynę piłkarską o nazwie Torpedos Skąpe. Zamierzamy wziąć udział w rozgrywkach organizowanych w Gminie Chełmża. Dzięki zaufaniu, którym obdarzył nas pan Wojciech Rosiński Dyrektor Gimnazjum w Głuchowie możemy odbywać w tygodniu dwa treningi w głuchowskiej sali sportowej. Chcemy również podziękować naszemu Radnemu Adamowi Galusowi za to, że wraz z nami jeździ na salę i jest naszym opiekunem.

Młodzi ze Skąpego

Konkurs rozstrzygnięty

BAŁWANY
NAGRODZONE

Rodzina bałwanów - autor Zosia Pawella

Spośród nadesłanych bałwanów na konkurs „My się zimy nie boimy... Bałwana ulepimy” Redakcja Kurendy postanowiła nagrodzić rodzinę bałwanów z Liznowa, których wykonawcą jest Zosia Pawella. Z kolei wyróżnienie otrzymują: rodzinka bałwanów z Zelna nadesłana przez panią Katarzynę Zych, bałwan ulepiony przez mieszkańców Drzonówka i bałwan rodziny Majewskich z Bogusławek. Cieszy fakt, że mimo natłoku telewizyjno – internetowego

Rolników z terenu
Gminy Chełmża i okolic
INFORMUJEMY

iz BANK SPÓŁDZIELCZY BRODNICA o/ CHEŁMŻA posiada środki na udzielanie kredytów objętych dopłatą do odsetek przez ARiMR, tj.:

- Kredytów kłeszkowych na wznowienie produkcji rolnej po kłęsce spowodowanej gradobiciem, która miała miejsce w 2012r. – termin przyjmowania wniosków do dnia 15.06.2013r.

- Kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, np. zakup gruntów, zakup maszyn rolniczych, budowę, przebudowę, remont budynków służących do produkcji rolnej

Zapraszamy do naszej placówki w Chełmży przy ul. Rynek 2
od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-16.00
lub prosimy o kontakt telefoniczny
56 675 60 57/58; nr kom. 512 447 754.

niektórzy z mieszkańców mają jeszcze czas i nie zapomnieli o zabawach towarzyszących zimowej aurze. Przykładem ich jest powszechnie lubiane, szczególnie przez dzieci właśnie lepienie bałwana.

Rodzina bałwanów - autor Katarzyna Zych

Bałwan ulepiony przez mieszkańców Drzonówka

Po odbiór upominków za nagrodzone i wyróżnione bałwany należy zgłosić się do UG Chełmża, pok. nr 7.

KO

WARSZTATY WIELKANOCNE

„Kurki, pisanki i krokusy....”

Warsztaty wykonywania stroików i tworzenia palm wielkanocnych odbędą się **27 marca 2013r.** w Urzędzie Gminy w Chełmży sala nr 4 godz. 10.00.

Koszt udziału w warsztacie: 13 zł (koszt materiałów).

Uczestnik przynosi ze sobą: bukszpan, bazie, brzoźkę itp. Chętne osoby prosimy o zgłoszenie udziału do dnia 04.03.2013r. do organizatora pod numer tel. 56 637 71 29. W programie kącik kawowy.

Serdecznie zapraszamy!!! Centrum Inicjatyw Kulturalnych Gminy Chełmża.

Gospodarka komunalna - Krok 2: Właściwa segregacja

PAPIER + OPAKOWANIA WIELOMATERIAŁOWE	PLASTIK + METAL	SZKŁO (BIAŁE I KOLOROWE)	ODPADY BIO- DEGRADOWALNE
Wrzucamy: - gazety i czasopisma, - kolorowe magazyny, - katalogi, prospekty, ulotki, - książki, zeszyty, - czysty niezatłuszczony papier, - kartony, pudła, torby i worki papierowe, - tekturę, tekturę falistą, - opakowania wielomateriałowe (opakowania po mleku i sokach, czyli wykonane z co najmniej dwóch surowców papier + folia, plastik + metal)	Wrzucamy: - butelki po napojach, - butelki po płynach do mycia (np. do mycia naczyń) - opakowania po środkach do prania, szamponach, mydłach w płynie, - plastikowe zakrętki, - plastikowe torebki, worki, reklamówki, - duże folie opakowaniowe, - plastikowe opakowania po owocach, - metal (np. puszki po konserwach, puszki aluminiowe itp.)	Wrzucamy: - butelki i słoiki szklane po napojach i żywności, - butelki po napojach alkoholowych, - szklane opakowania po kosmetykach,	Wrzucamy: - odpady zielone z ogrodu (bez ziemi) np. skoszona trawa, liście, gałęzie, kwiaty i chwasty, - odpady kuchenne np. obierki po ziemniakach, skórki po owocach, - mięso, resztki z obiadu, - chleb, skorupki po jajkach, - ości i resztki ryb,
Nie wrzucamy: - zabrudzonego i tłustego papieru, - torebki plastikowe, - kalki, folii, - pieluch jednorazowych, - artykułów higienicznych, - tapet, - worków po cementzie.	Nie wrzucamy: - tekstyliów, - styropianu, - brudnych torebek foliowych, - brudnych foli z gospodarstwa domowego, - pieluch jednorazowych, - opakowań po olejach (jadalnych i technicznych), - opakowań po produktach mlecznych (po jogurtach itp.) - opakowań po mleczkach do czyszczenia (np. zlewu, wanny), - opakowań po detergentach i środkach do udrażniania kanalizacji	Nie wrzucamy: - ceramika (porcelana, naczynia typu arco, talerze, doniczki) - witraży, - szkła budowlanego (szkło okienne, szkło zbrojone), - luster, - zakrętek, kapsli, korków, - zużytych żarówek, lamp neonowych i halogenowych, - szklanych opakowań po lekach i produktach chemicznych, - szkła żaroodpornego, - ekranów i lamp telewizyjnych, - szyb samochodowych	Nie wrzucamy: - ziemi, popiołu, - pieluch jednorazowych, - tekstyliów, plastiku, szkła, Uwagi: Nie należy mieszać bioodpadów z innymi odpadami. Bioodpady z domieszką, nawet niewielkiej ilości innych odpadów, w szczególności niebezpiecznych, nie nadają się już do kompostowania! Bioodpady można przekazywać do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Odpady można gromadzić w kompostownikach przydomowych.
Należy: - usunąć zszywki i części metalowe z papieru i kartonów,	Należy: - wyrzucać czyste opakowania - zgnieść butelki przed wrzuceniem.	Należy: - nie tłuc szkła przed wyrzuceniem z uwagi na uszkodzenie worka na odpady, - wyrzucać czyste opakowania, wolne od zanieczyszczeń metalami i tworzywami (korki, kapsle, zakrętki)	

Anna Krupska

Adres redakcji: Gazeta Gminy Chełmża „KURENDA”, ul. Wodna 2, 87-140 Chełmża. Tel. 675-60-76, fax 675-60-79, Email: kurenda@gminachelmza.pl. Wydawca: Urząd Gminy w Chełmży, www.gminachelmza.pl
Zespół redakcyjny: Katarzyna Orłowska (redaktor naczelny), Paweł Rutkowski (skład)
Druk: Zakład Produkcyjno-Usługowy „DRUKARNIA”, 86-200 Chełmno, ul. Rycerska 19. Nakład 1500 egz.